

lämpligt så väl för drift af jernvägar och ångbåtar som för industriella verk och annan enskild förbrukning; samt
att Riksdagen för sådant ändamål beviljar och till Kongl. Maj:ts förfogande ställer ett förslagsanslag af 50,000 kronor.

Om remiss till statsutskottet af denna min motion anhålles.

Stockholm den 29 januari 1891.

P. Em. Lithander.

N:o 34.

Af herr **Adelsköld**, med förslag till ändrad lydelse af §§ 15 och 18 riksdagsordningen.

Under de senaste valen till Riksdagens Andra Kammare hafva olika meningar uttalat sig rörande söndagens lämplighet såsom valdag.

Å ena sidan hafva ömma samveten särats genom söndagens förmenta vanhelgande af en så verldslig förrättning som riksdagsmannavals hållande, under det å den andra framhållits fördelarne af att dessa val anställas å söndag, då valmännen kunna antagas vara samlade i och för gudstjenstens beivande, och då man således kunde förutsätta ett mera allmänt deltagande i valen, mot om de väljande under arbetsdagarne sammankallas, hvilket, i synnerhet på landet och under brådslande landt-

manarbeten visat sig hafva hindrat mången att inställa sig vid dessa viktiga valförrättningar.

För min del kan jag icke heller finna något orätt eller stridande mot söndagens helgd, om valen till Andra Kammaren skulle utsättas på en sådan dag, förutsatt att det sker på en sådan tid, att gudstjensten derigenom icke störes eller hindras.

Saken är fullkomligt laglig, såsom visas af ett för flera år sedan gifvet prejudikat, och skulle otvifvelaktigt medföra flera fördelar för de väljande, som derigenom mera mangrant kunde infinna sig, och valen på detta sätt blifva ett riktigare och sannare uttryck af landets mening i dess viktigaste angelägenhet. Som bekant hållas numera allmänt kyrko- och kommunalstämmor om söndagarne, utan att det klagas deröfver, och icke kan väl valet af en riksdagsman på söndag anses otillbörligare än valet af en fjerdingsman!

Uti åtskilliga främmande länder är genom lag stadgadt, att valen till Riksdagen skola hållas på samma dag öfver hela riket, och jag tror att en sådan bestämmelse äfven här skulle befinnas gagnelig, bland annat till förekommande af hvarjehanda tilltag, såsom att tiden för valens hållande annonseras allt för kort förut, att valen utsättas på för valmännen otjenliga tider, o. s. v.

Skulle denna princip vinna godkännande, torde valen till Riksdagens Andra Kammare böra bestämmas t. ex. till första söndagen i september månad, omedelbart efter förmiddagsgudstjenstens slut, der gudstjenst hålles, äfvensom att omval jemväl förrättas på söndag.

Under förhoppning att en sådan ändring i riksdagsordningen skall af de fleste anses nyttig och fördelaktig för det allmänna och för valmännen i hela landet men i synnerhet i Sveriges norra provinser, der aftsånden äro jemförelsevis stora, får jag till grundlagsenlig behandling vördsamt föreslå,

att §§ 15 och 18 i riksdagsordningen ändras till följande lydelse:

§ 15.

1) Val till riksdagsmän i Andra Kammaren verkställas å för hela riket gemensam valdag den första söndagen i september månad näst före början af de tre år, för hvilka valen gälla, å rum och tid på dagen, som af valförrättaren bestämmes.

2) Förordnar Konungen nya val till Andra Kammaren, utsättes i förordnandet tiden för de nya valen för den återstående tiden, hvilka val äfven skola verkställas å för hela riket gemensam valdag, å söndag på samma sätt som i mom. 1 stadgas.

3) Afgår eljest riksdagsman för Andra Kammaren innan den tid, för hvilken han blifvit vald, tilländalupit, verkställes ofördröjligen nytt val för den återstående tiden, hvilket jemväl förrättas å söndag på sätt i mom. 1 stadgas.

§ 18.

Konungens befallningshafvande åligger att, när val till riksdagsman i Andra Kammaren erfordras, derom underrätta vederbörande valförrättare, som, i enlighet med bestämmelserna i § 15, låter rum och tid för valet i kyrkorna kungöra, med särskild föreskrift att elektorsval, der det eger rum, skall hållas minst åtta dagar före riksdagsmannavalet. Skulle i någon församling offentlig gudstjenst ej förrättas å söndag, då kungörelsen bör uppläsas, skall, på presterskapets anmodan, vederbörande kronobetjent kungörelsen skyndsamt kring-sända.

Stockholm den 29 januari 1891.

Cl. Adelsköld.
